

РУСКИ НОВИНИ

Dr. I. Đ. Višošević, rektor grkt.
sjem. Zagreb g. g.

„Руски Новини“ виходва кажди тидењ. — Предплата на рок 60 Дин.
Адреса: „Руски Новини“ Р. Керестур.

ЗА РУСИНОХ У ЈУГОСЛАВИЈИ

Издава: Руске Нар. Просв. Дружтво
Редактор: Мих. Фирак.

ВИХАСНУЈЦЕ НАГОДУ.

И ушпоруйце 10 динари. Хто пошле предплату За „Руски Новини“ до конца фебруара плаци лем 50 дин. од 1. марта предлата ше плаци цала 60 динари.

Найважнейши висти.

Большевики зробели догварку

зос Китајом же го буду помагац у борби з Японску. Русия да Китајцом и пенеж и муницију у велькеј количини да змощнеб својо войско. Новини пишу же Русия не сце сама завойовац зос Японом, але будзе на тот способ помагац Китај у борби проци Японскеј.

У Софији открити пейц тайни

друкарни комунистох и у нїх вельо штампани комунистични кнїжки за пропаганду. З теј нагоди вельо позаверано у Болгарскеј.

Японска и большевици

готови за войну. Новини приноша вельо висти о можливости кирвавог обрхунку медзи тима двома државима, котри една другей завадзаю и на драги стоя. Пишу, же большевици маю уж на манджурскеј граници 400.000 войска и же непрестано приходви нове, а Японци маю там 350.000 добре наоружаних войскох. Цала Манджурска ше находви у вобним стану. Кирвави вобни танец може хажди час започац.

Бомбардоване Барселони

Авијони генерала Франка у остатнім часу вецей рази бомбардовали Барселону, дзе ше находви большевицка еспанска влада. При остатнім бомбардованю було найвецей жертвох. У еднеј школи, отру бомба розвалела, вабито 65 дзеци. Цицки бомбар. по бомбардованю сцекни, цали, гоч на нїх цале време штреляли проци авијонски батерии.

Руски шпиталь у Львову

Русини у Львову и у цалей Галичини не мали до тераз својого шпиталю до польских наших хорих чежко прицали. Прето Митрополит Шептицкий заочал у Львову акцију, да ше збудуе крајнски шпиталь. И тераз вон уж готови. То будовля на три поверхи, маеста за 100 посцелї. Коштал коло 6 илијони. Найвецей даровал сам митрополит Шептицкий, а вец ше жертви берали по цалей Галичини и у Америки едзи нашим братами.

За помоц Китаю

У Женеви трима засидание Союз народох (без Немецкеј, Италији и Японскеј). Найважнейша ствар, котрей држави пошвецели найвецей уваги ест итайско-японска война и подпора Китаю, котри неправедно нападнути. Запучено, же най кажда држава помагати як сце и як може, а сам Союз народох не будзе ю помагац (анї не може, кед би и сцел — Ред.)

Два табори у шветовней политики.

(Виклад п адв. Е. Гербуга у Р. Читальни у Керестуре.)

Друга брига наших дипломатох була т. з. западни пакт. Граници Белгии признали Англија, Французка и Немецка, але Райна и даљеј остала точка, на котрей у близкеј будучности лехко може ше зорвец война медзи спомнутима државима.

Англијски и Французки дипломати остали при своім, же мир у Европи треба загарантовац колективно т. е. шицки заинтересовани држави да ше ведно обовяжу на поштоване мира и нешкайшого станя и да тото поштоване гарантују држави една за другу.

Немецки и талијански дипломати исто остали при своім же ше мир може очувац лем помоцу регионалних пактох т. е. да кажда држава својо работи сама ушори як зна зос своіма суседами.

И так шицки држави гледало мир, лем кажда дума тот мир на други способ осигурац. У прешлим року як да немецке становице добило векшу примену у прикси. Так на приклад Југославия направела окреми споразум зос Италију. Принцип колективней сигурности уж напуцели и Англијци, а попуцую и Французи.

Сиверни пакт остал на мертвей точки. Вопрос штретней Европи битно не пошол анї за еден крочай даљеј.

Цо ше 1936 року могло лем здогадавац, то ше 1937. року зисцело. Основали ше два главни блоци — фашистични и демократски блок. У новембру прешлого року Италија потписала антикомунистични пакт Немецкеј и Японскеј. Зос тим три вельки држави здружели ше до едного блока за остварене своіх стремленьох и циљох.

Тот тройни антикомунистични пакт Талијане так толкују, же вон не створени проци Русији, але лем проци комунистичней пропаганди у Швеце, бо большевизм вецей не лем идеолошки рух, але и воена акция, котру комунистична интернационала водзи на першим месце проци фашизма.

Французи и Англијци думаю, же тот пакт може буц наисце не створени проци Русији у такеј мери, як цо вон створени проци Англији и Французкеј. Немецка може кажди час зос своім воздухопловством нападнуц саму Англију; Италија може нападнуц Египет и запрец морску драгу на штретедожемним морю анлийским галијом; Япон може нападнуц Гононг и Сингапур, найважнейши воени бази Англији на востоку. А цо вредзи за Англију то вредзи и за Французку. Антикомунизму тому союзу лем фирма т. е. табла над дуганом. (Можебуц же так, а може и не — Ред.)

Гитлер у својей кнїжки »Моя борба« за немецку експанзију т. е. ширене на першим месце предвидзуе Украјну. Бо Украјна богата зос сировинами и згодна за колонизацију. Борба проци комунизму могла би послужити як моралине оправдане немецкеј експанзији.

Тому фашистичному тройному пакту як процивна сила за политичну равнотагу появлюе ше демократски блок. Држави, у котрих ище и нешка влада режим демократији, а то су Англија, Америка и Французка, увидзели, же организовани фашизм едного дня може загристи до животних интересох демократских државох и же за случай войны фашизм би могал вивойовац и евентуалну победу. Тото зближе-ло спомнути три демократски сили и демократски блок з дня на дзень солиднейши.

Англија помалочки забува, же Јо Лавалова Французка сприведла у корист Италији у Абесинскеј войны и же прето Абесиния мушела буц жертва талијанского империализма, а Соединени Држави под водством Рузвелта вше баржей зохабяю свою традиционалну политику изолованости и починаю ше и сами интересовац за мединародни бриги того незадовольного швета.

Велька мединародна организација »Дружтво Народох« у прешлим року давала знаки остатнього видихованя.

Англијски министер Иден у погляду теј организацији пред парламентом гуторел так: Слабосц организацији Дружтва народох то факт. Од седем вельких силох у Швеце лем три члени теј организацији. Прето найважнейши вопросы муша ше окончовац поза тоту организацију. Так еспанска гражданска война розправяла ше у Лондону, а война у Кини у Бриселу.

Наградзени писателе.

Кажди рок Дружтво Украинских писателюх и новинарох дзелї награди писателюм, за найкрасни кнїжки, цо през рок вишли. За рок 1937. достали награди: Юрий Косач 600 злоти (коло 6.000 Д.) за його кнїжки »Чаровна Украјна«, »Клубок Ариядни: и »Тринаста чота«. Илько Борщак 4.000 Д. за кнїжку »Наполеон и Украјна«. Наталка Ливичка за збирку поезийох »Сим литер« и Галина Журба (75 долари) за роман »Революция иде«. Ище ма подзелити својо награди Украински Католици Союз. Таки награди помагаю писателюм, да могу писац вше лепши и вреднейши кнїжки. У државних народох дава пенеж за награди држава, а у нас у цалей Галичини збераю ше жертви през цали рок. Можеме буц горди, же шицко зробиме сами, без цудзей помоци.

Шеснаста рочніца

ВСЕЛЕНСКОГО АРХИВРЕЯ ПАПИ ПИЯ ХІ.

На праздник Патронох нашей епархиі — Трох Святительо́х — наверхуе ше 15 роки од того часу, як терашні славно владуюци Папа Пий ХІ, ступел на престол св. Петра. Того дня по цалим католицким швецю буду ше дзвигац пред престол Всеишнього шерца шицких добрих дзецох Церкви Христовей и дзековац Христу Спасителю, же ше удостоуел придац свою Церкву до рукох велького и мудрого Владара; же ше удостоуел свою отайствену ладю повериц до рукох силного Кормилара; свою обручницю — Церкви придац Велькому Архиврею; свой „Престол правди“ придац мудрому Учителю и велькому Мудерцу.

Того дня по шицких странах швета буду добри католици шпивац лисню подзекованя Вичному Пастору, же ше удостоуел захирац у животу през тельо роки Папу Пия ХІ. Папа ше находити у 81 року живота.

Тогорочне подзековане ма буц цо вкше, бо Папа Пий ХІ, по чешкей лоньскей хороти, од котрей ше вилічел чудесним способом, предлужуе свойо вельки роботи з новима силами, з неутрудзеним стараньом. Вон и teraz обраца свой погляд на шицки страны швета и вилзи найчешши потреби днешних часо́х. Як Верховни Пастир Христовей Церкви Вон указуе на ліки, котри годни вилічиц чешки рани малого швета.

Повагу и авторитет прима Папа Пий ХІ од Престола, з котрого Вон управя зос Христову Церкву так, як цо доставали и його попередници од першого Папи Петра през шицки прешли столітия. Петров Престол бул и остава до конца швета „престол правди“ „непоколебими и непомильни“.

Узвишене достоянство Папи Пия ХІ. Вон Верховни Настоятель римскей церкви, котру по словох Лионского владыки, мученика св. Иринея (170-202) хтелемели преславни апостоли Петро и Павло, и вона прето найвекша и найстарша, котру шицки признаваю, и зос ню ше пре ей першенство муша шицки складац. (Против Герезом I. III. 1.).

Велька е в ласц Папи Пия ХІ., бо Вон темельни камень вири, видиме единство Тіла Исуса Христа, то ест його св. Церкви.

Всеобща е повага Папи Пия ХІ., бо вон влада у тей Церкви, котру Антиохийски мученик св. Игнатий у своїм посланию до Римлянох вола: „Вибрана Церква, преобильна зос шветлосцю, котра зос штредку римского швета заповета другим Церквом так достойно Бога, так справди щешліва, совершена у любви, чиста по чесноти, харанителька Христового закона и названа Церква Отца“. Так величал Престол Петров св. Игнатий 107. року, кед го водзели до Риму на муки у амфитеатру. Вон бул владыком у Антиохии у Малей Азии, там дзе св. Петро як перши владыка през даскельо роки жия и одкаль зос Церкву управял.

Непогришима е учительство Папи Пия ХІ. бо Вон, як учи св. Кирил Александрийски:

„Владыка Рима, Отец превелькей фамилии христианской, а ми шицки звинени з нашу Главу, зос Апостолским Престолом Римским Велького Архиврея: його мушима питац, цо треба да вериме и цо да твардо тримаме. Йому припада нашо почитане и нашо просби. Вон ма право да каре, поправа и одредзуе, вяже и розвязуе у мену Того, кори го место Себе поставел. Нікому другому не придал Хринос полноту власци. Пред Ним по Божим закону прикланяю свойо чола и князи того швета, Йому ше покоравою як

Особи Исуса Христа“. Так писал владыка Александрийски у Египту 444. року.

З подобными словами величали Престол Петров и Римских Архиврох свойого часу и Патрони нашей епархиі: св. Василий Вел., Григорий Богослов и Иван Златоусты.

Модліме ше и ми на тот дзень зос шицкого шерца: Во первых помяни, Господи, Святійшого Вселенского Архиврея Пия Папу Римского, егоже даруй святым Твоім Церквам во мире цела, честна, здрава, долгоденствующа и правоправяща слово Твоея истины“.

Модліме ше за Вселенского Архиврея, котри зос таку любовию любви восточну Церкву, любви нашу епархию, цо потвердзуе з найвекшими ділами милосердия прес цали час свойого живота на Престолу св. Петра. За любов врацайме Му любов зос свою живу виру и зос отворену привязаносцю до Петрового Престола по прикладу св. мученикох Иринея, Киприяна, Кирила Александрийского и наших Трох Епархох: Василия Вел., Григория Богослова, и Иоана Златоустого.

Крижевци на дзень св. Атанасия и Кирила 1938. † Дионисий Владика

»Просвита«

у Петровцох.

(Звит секретара Югаса Петра, на дзень Главней Рочней Схадаки, котра отримана 23. януара 1938.)

Кед попатриме з одним поглядом на прешлорочну роботу, можеме видзиц, же ше ипак цошка зробело. Чи попатриме перше на салу, чи до протокола засиданийо́х... Но то не муши будз барз вельки крок... лем най будзе и найменши... ипак зме пошли на предок.

Положели зме патос, бина ше реновира-ла, одборски засиданя ше отримало 14, пенежу приято зме мали 11.000 дин. цо ше тельо не мало за задні шейц роки, прето, думам, же то ипак знаки, котри указую якушик роботу, якишик живот.

Дилетанска секция научела пейц нови представи: Капрал Тимко (Крачун), Ой, не ходи Грицю (Велька Ноц); Як ковбаса та чарка; Ой тотя Просвита; Як Яника сцели покарац квіжки (Крачун). Направела три вельки гостованя и то: У януару 1937. р. була у Борове „Бати“, у фебруару истого року у Шиду, у новембру у Миклошевцох. На шицких турнейо́х успех бул посцигнути чи у моралним чи у материяльным смислу, як ше можеме дознац чи зос наших чи зос других новио́х.

Дакле, робело ше — так пове кажди хто попатри на тоті боки нашого животу. Але кед войдземе мало глібше, думам, же повеме дакус иншак.

Перше попатриме и увидзиме, же медзи нами ест цошка не добре, цо цалу роботу спера, гамуе. Ясно, нікто несеце буц тельо свидоми да пове: па я виновати, модлім виправиц ше може, але кажди „видзиш цо роби“, а сам чекал... и т. д.

То е, же ше не зна у чим ше находити просвита работа. Же нет медзи членством похопеня за дружтвени живот. Вон дума, же мож так робиц у Просвиту, як цо вон роби дома... не! У Просвиту не шме буц материяльных интересо́х. У просвитней работи вше горе муша буц дружтвени интереси, а вец лични, вше перше идеални духовни хасен, аж вец материялни, а не кед гвариш: „На часци Просвита и братство, кед ми мушима давац ище и пенежи...“

Не! Не у тим просвита напредуе, кед ест у касировей квіжки по езер лebo два езри динари, але теди кед просвита вше медзи на-

ми, але вше, вше мушима интереси просвिति чувац.

Но вец у чим ше находити просвита работа? Перше то не ствар на котру ше патри так, як цо ви патрице на свойо газдовство. Ту не шиль, мета материяльне обогачене, але духовне! Добре яке духовне обогачене? Таке да ше видзи на каждам кроку, же ши член одной культурей установи, а не цемноти. Да вшадзи чуваш тоті интереси, да организуеш нове членство, свою родзину и приятельо́х у каждей згоди приведзеш до Просвиту, а не да их одбиваш як, нажал, було. Да не треба по тебе ходзиц да придзеш до Просвиту, сам ше интересирай за шицку роботу у Просвиту. Як тот, як геато, але шицко зос добру дзеку.

Цо було з младима? З вельку радосцю можеме повесц, же вони тоті котри отримали того року Просвиту. Вежніме пейц нови представи, рижни екскурзии, шицко то вони так дзечне, неприсиловано робели. Правда було и медзи німа можебуц койцо недоброго. Але треба, не лем питац од младежи, але ей и давац даяки права.

Прето вецей порозуменя, младеж вецей прицагуеме, майме вецей доверия до ней, признайме свойо хиби, виправме их и кед Бог допуши нову, нову роботу почніме!

10 поради земледілцом.

1. Будзеш любиц тоту жем, на котрей робиш и зос котрей жиеш.
2. З любви гу жеми обрабляй ю як найлешше знаш и можеш, ставай рано пред выходом слунка, роб з руками и зос главу.
3. Добру думку випольни такой, ніякей работи не одкладай за наотре, читай добри квіжки и новини писани за земледілца.
4. Паметай, же жиеш од плодох жеми, хтори здобуваши зос чешку роботу; зато од младосци улвай своїм дзецом любов гу роботи, да маш добрих наслідникох.
5. Будз благи и добри за домашню челядз и гу сушедом; чувай статок, добре го карм и тримай у чистоти.
6. Старай ше, да ци дзеци буду просвिति, бо у просвиту моц народа.
7. Не бер ніч з цудзого поля, зос заграда ані зос лесу, бо це Бог покаре, а людзе це не буду почитовац.
8. Гутор вше лем правду, тримай задану бешеду та будзеш мац чесп и почитоване медзи людзми.
9. Не будз лакомни на цудзе, не завидя. Найдзени ствари такой врац. Длуство шорово одплауцуй.
10. Не идз гоч прецо на суд зос сумелами, не ходз без потреби по вашаро́х и нігда не роб ближньому того, цо тебе не миле.

Мудросц живота.

Кед ше найдзеш у таким прикрим положеню, же не знаш цо робиц, вец не роб ніч.

Не думай, же ти мушиш кажду ствар такой розсудзиц и осудзиц. Лешче почекай док ствар сама дозрее и вец ци будзе зос ню легка работа а питане ше само розвяже.

Кед уж маш щесце, вец не глядай ище вешче.

Чим баржей человек таї свойо щесце тим меней плаци од нього проциї.

Гваря, же щесце шлепе, а то неправда але ми шлепи.

Владай зос самим собу и будзеш щешліви.

Несцерпезліви человек вельо церпи. И то цалком справедліво.

Найвекше щесце тот, котре приходзи по вельких нещесцо́х. Таке щесце едине нас заспокоје, а иншак щесце будзи у нас Нови жаданя.

Не главне, да человек добре жие, але главне як жие и у чим находити свойо щесце.

Іом Данци маю свою державу, а наш народ нема.

Нешка живот не такі прости як цо бул би пред саму войну. Прешли тоті добрі іси, кед человек котри мал даскельо гольти єми чи бул даяки майстор, бул певни же и у живоце будзе през велькей брїги и ужди. Нешка человек муши жнц зос духом ашого часу, муши ищ ведно зос животом ашого швета же би ше знал у нїм знайщ, уни познац свойого сунеда и його полкти-у, же би могол того по ма добре предац — а пенєж прѣтвориц. Треба нам єден совитник отри нам укаже, як маме у нешкайшим шведе на живот патриц, же би зме остали чесни не бидовали.

Повдїнец человек не може жнц самотним животом, то лем животинїи можю. Людзе ше уча до националней єдносци, да ше у єдносци легчїше за лепшим трудза.

Тот совитник, котри я нам укаже як ше маме знайщ у нешкайней шветовой полїтики, народним живоце, як ше будземе тримац у єжких обставїнах, же би ми их надвладали, не вони нас — то друковане слово, повини. Друковане слово то тот веровтаргнути лац, отрого аї розтаргнуц не мож и котри лучи шцїкх членох того народу до єдней твардей леки, котра шцїкко може цо сце. Зато лег-то мож розумїц чом вельки людзе придаваю єльку вагу друкованому слову. Уж француз и цар Наполеон гварел, же штампна наймоц-тїйша сила на шведе, а терашнї Пана Пїйо XI так висловїл важносц повїнох: „Чкода луровац церкви, каплічки, робїц діла мило-сердия, кед не буземе мац моцни католицки повїни“. Другима словами: треба церкви, але кед не будземе мац добри повїни, задармо зме их збудовали бо буду стац празни. А Мусолини недавно гварел при, пошвєцованю павильону италянскей штампнї: Штампна на-рїя Италїї.

Жидзи послухали совит єдного свойого рабина, котри им гварел: Завладайме над по-вїнами швета, та над шцїкким будземе пано-вац — и не жалую аї пенєж аї труд лем

Київско-руська держава Владимира Велького.

(Предлужєнє)

По шмерци славного князя-героя Свято-слава Завойовника, настала борба медзи його синами Олегом цо бул княз у деревлянскей жеми и Ярополком. Ярополк вдерел з войском на Олега. У Битки при Овручу, дзе Олег сто-ловал, Ярополк розбил войско Олегово и сам Олег погинул, а Ярополк завладал над Деревлянами. Вєц вигнал Ярополк з Новгорода свойого брата Владимира, котри мушел сце-кац прейг моря аж у Скандинавию гу Варя-гом, дзе себе назберал войско и назад однял свой Новгород. Коло 979. року пошел Вла-димир зос Новгороду, котри лежи далєко на сивєру, на юг здобуц Київ од Ярополка. Фришко завладал Владимир зос Києвом (Яро-полка дал забиц) и так под свою владу зеди-нел зан державу свойого отца Святослава.

Владимир и тєраз не мировал. Вон по-шол з войском до Галичини и однял назад од Полякох старї руски варош Премисль, Яро-слав, Червень, котри Поляци були за време борби медзи братами себе заграбали. Далєй подложел Владимир под свою власц и билоруски племена Дреговичох и Кривичох и московски племена Радмицох и Вятичох.

Єдносц Владимировей держави.

Так завладал княз Владимир на шцїккима славянскима племенами на восточней Европи. Була то велька могуца держава, бо проспаг-ла ше на половку Европи. Вельо труду и

да постаню панами повїнох. И насправди жн-дзи маю 2 трєцини шцїкких повїнох у своїх руках.

А як при нас — Руснацох — повїни стоя? На жалє наш народ не арозумел важ-носц повїнох и ми спадама гу тим цо по своїм числу маю найменей повїни. Вельо менши народи и худобнїйши од нас маю вельо вєкше число повїнох. Так на пр.-Данци, котрих єст три и пол миллиона кажди дзєнь видру-кую 1 миллион и 200.000 повїни. З того яс-но, же там кажди одросли человек купує го-лем єдну каждодневну повїну. У Данскей тот цо повїни не предплацує лебо не чита у очох людзох на валалє випатра як даяки чудак. Данци би нам не верели да им повєме же у нас єст валалє дас лєдво чи ше найду пейц шейсц тижньово новїнки на цали валалє. Але зато Данци гоч их єст лєм 3 и пол миллиона маю свою власну моцну державу и добре жню.

Цо зме гварели за Данцох вредзи и за други культурни народи: вони повїни купую, читаю, бо су свїдоми же повїни необходимо потребна за лєпши живот як вирски так и национални и гавдовски.

Ми Руснаци ше жалуюме на чєжки часи, як тєраз не добре, але при тим забуваме вжац себе лїк на того злє — да цо вєщєй читамє и глєдаме жнц зос нешкайшим часом. З тей нагоди опатримє як у нас стоя нашо єдини повїни у Югославїї — „Руски Новини“ и пошлїмє и свою предплату, а патримє найсц и нових предплатнїкох. Будзе нас вєщєй цо будземе предлацовац и читац новини, годни буд и вони вєкши и лєпши. На доган знаме потрошиц на мєшац и 30 динари. Озда зме годни одложнц и за нашу националну ствар — за новїнку на мєшац лєм 5 динари и наша рочна предплата з пейцома динарами на мє-шац будзе виплацена. Паметаймє же повїни условїє за лєпши живот.

Зос „ПРОСВИТИ“

Модлїмє Всєч. парохиялнї уряди, да нам такой враца нешпотребни неспреда-ни Руски Калєндари за 1938. рок.

кєви коштала вона, але у тєднїйх часох инак ше не робєло (а и нешка не лєпше). Вєлї племена Владимир покорел на силу при-силовал их, да слухаю його владу. Позруцо-вал рїжнїх малих племенских князох, до кот-рих немал доверїя, а по рїжнїх крайох дер-жави поставєл своїх сїнох, да уприваю. А мал вон вельо дзєци, бо бул вєщєй рази же-вети. И так на сивєру у Новгороду посадзел сина Ярослава, у Турове (жем Деревлянох) Святополка, на Волинї Всеволода, у Тьмуто-рокано под Кавказом Мєтїслава, у Ростове Бориса, у Муромє Глїба. Каждому сїновї дал своїх вирнїх воякох, да им буду на помощи и поради. Сам Владимир владал у Києвє и йо-го околици и розуми ше мал верховну власц на цалу державу.

Зос тим, же Владимир подзелєл державу медзи своїх сїнох, дал вон держави єдносц. Бо Владимир добре знал, же не досц вельо жеми завойовац, але треба то утвердзїц у своей власци. А род Владимиров, князовска династїя, мала буц тота капча, цо вяже шцї-ки славянски племена у єдней державї.

И так наисцє було, але лєм за живота Князя Владимира. А по його шмерци ше ука-зало, же тот дзєлїдба держави на вєщєй фа-мелїйни княжєства, барз шкодлїва, бо кед не стало крипкей Владимировей руки, почали ше його сїнове медзи собу вадзїц, хто будзе старши, хто будзе владац у Києвє, хто будзе мац вєкше княжєство. Будземе далєй видзїц же баш тота борба медзи наслїдниками Вла-димира, медзє повдїнїма князямї Владимиро-

Белгийски землєдїлци и їх органїзация „Бурєндбонд“

У першей половки мєшаца януара отримали белгийски землєдїлци органїзовани у своей органїзациї „Бурєндбонд“ свою рочну схадзку у варошу Лувєну. На тоту схадзку прїшло 650 делегатов зос фїлийох тей ор-ганїзациї. Схадзка же отримовала през три днї 17 секциї тримали свойо окреми засїда-нїя, дзє одлучовали о повднїх стварох. „Бу-рєндбонд“ наймоцнїйша органїзация белгий-ских землєдїлцох. Зато подамє дацо зос єї органїзациї и задачи. Основана є ище 1890 року и у католицким духу, зато же Белгийци католицки. Вона нема за задачу старац ше лєм о чисто господарских стварох своїх членох, але по правилох своїх ма ше старац да за-доволї и духовїм и моралним потребам бел-гийского землєдїлца.

У каждим мєсєце „Бурєндбонд“ ма свою фїлию. До єї одбора спада вїне и папоцєц, не зато ше го члєни виберу, але по правилох самєй органїзациї. Вон им духовни новїя у релїгийним живоце. Паноцєцє з органїзациї ше сходза на пораду цо треба зробиц за просви-щованє и вихованє членох у католицким ду-ху. Инспектор котри приходзи зос централи надпатрац роботу з нїма є у вязи и вони прейг нього зос централу, да можю свою на-помєни давац цо треба зробиц за христїянс-ке просвищованє и вихованє у повднїх мєс-тох. Цала органїзация роби по правилох католицкей акциї, о чисїй потреби тєльо гуто-ри нешкайши Папа Пїйо XI.

На заключнїм засїданїю „Бурєндбонда“ отримал бєшєду о вельким значєню тей зем-лєдїлскей органїзациї за белгийских землє-дїлцох їх паноцєц Грузберг, котри медзи ин-шим гварел: „Ми не спрєведемє наш народ зос обєцунками, котри не можемє виполнїц, бо добре знамє же би за тотї спрєвєцки перши пострадали нашо землєдїлци. Але у нашей роботї старамє ше о цо вєкши доб-ру наших землєдїлцох и задругарох на чесни

вей династїї, запрепасци и саму Киевску дер-жаву и руски народ страцї свою шлєбоду и будзе служнц другим народом, своїм сунєдом. (Далєй будзє.)

В. Юрчєнко

Пєкло на жеми.

Остатнї мойо днї на Соловкох

20. юна прїшли вєлї циркулари (служ-бєни загальнї поради охраном, як маю пос-тупац и цо робиц зос визнїми, да ше зопрє сцекавє). Дасднї требало и явнє пред „збо-ром“ прєчитац. Вельо у нїх обєцунку, гласка-нїя, дурноти, котрим уж нїхто не верел. Н. пр. од вязнїя ошнїци, же як вон длуго будзє на Соловкох: вредни и покорни за єден рок мо-же одбуц 10-рочну кару и т. д. треба осно-вац шпорт клуб, читальнї, драмски секциї, хор на каждим пунктї и т. д. лєм най ше забудзє сцекавє. А нам ту и до шпорту и до забави и до шпиванїя!

21. юна зан одослали єден етап од 280 людзох. Вибрали шцїкко младших и здравних. Вжаля и Покутїшского, мойого трєцого пай-тана, цо ше зомну виберал.

24. юна. Нешка зан страшна новїна: зявел ше зан нови неприятель — рїс. То страшнє крєвожадна жвїр. З дрєва ше руцєла на двох роботнїкох недалєко нашого пунктї, закушєла єдному до шнї, аї не зїйочал, а док други збачєл и вон уж бул готови. Страх обїял шцїкких, ище и охрону. Вєчар зме тотї два жєртви опатрали на нашим пунктї. Шнїя

и дошлєбодзени способ. И у тей роботї нашей ми од нікого неовисни. Ми слухаме лєм глас нашей совисци, котра нас водзи по Христовей науки, и єдина думка котра нам више пред очми у цалей нашей роботї да зробиме по лєпше тим цо нам дали свов довірє".

Под час тей велькеї сходаки одбула ше и красна землєдїлска вистава.

НАМИРЕНЯ, НА КОТРИ НАЙ ШЕ МОДЛЯ ЧЛЕНИ:

Живого рожаїца, апостолства молитва апостолата св. Кирила и Методия, благеї шмерци и члени братства найсвятїшей евхаристїї.

За мєшац фебруар най ше члени моля на слїдуєци намирєня:

1. За обрацєнє лицких одзелєних од Церкви католицкеї, да чим скорей шицки буду з нами ведно и да будзе: єдно стадо и єден Пастир."

2. За вельке Боже благословєнє за тих, котрих Бог поволал да жию у чистоти и невиносци: у ангелскеї чесноти.

3. Да ше утвердзи живот по вири Христовей медзи нашим народом.

4. За сїнох и за дзівки, котри забули на росказ. IV. Божей заповиди и не почитую своїх родитєлєх и старших так як Бог розказує, да ше чим скорей обраца.

Як швет наоружани.

(Предлужєнє)

Шпаньолска ма 23 милиони житєлєх, у война може мобилизовац 4 милиони 700 тисяци войска. Пре нєшкайшу войну цо ше там водзи не мож одредзиц точно кєльо ма войска у мирним часе.

Турска ма 16 милиони житєлєх, у мирним часе ма 190.000 войска, при авиїонох 9.200, ма 370 авиїонир войкох на морю ма 8.400. Може мобилизовац 3 мил. войкох.

Ческа ма 14 мил. житєлєх, мобилизовац може 2 и пол мил. войкох. У мирним часе ма 172.000 войкох, 6.000 при авиїонох 700 авиїонох и 1 мил. вичучених резервистох.

им розкушена, крєв пита, а як конвой приповєда, то за пар секунди було готове.

25. юна. Яр заш ограла. Настало того клятого шпїгу. Осхло по брежкох а покує и нїжей. Пришла горучава, а за ню заш єден нови, до тєраз непознати неприятель — єдна фєла суньогох, котру роями витор приношел тадзи од поладня. Не же лєм шедаю по пейдєшат нараз, але ше цискаю под шмату, пию, дармо их одганяш. А вєц олухне за нїма шикцо.

Нєшка вєчар сом ше з Рибченком догварєл о драги о сцєканю, же кєди и як. Вон уж нашол трєцого гу нам двом — Галуцка зос Полтавщини. Зос трох можлївосцох, остала єдна, же як сцєкнємє: воднє з работи од газового казаня, дзе Рибченко роби, бо там вон сам як майстор надпатра, нєт другого конвоя, а там роби и Галуцка. Даклє я ше справим, же обиходим як „воспитатєль“ шицки работи, а то моя длужносц, вєц єден од нїх видзе на мой бок як по потреби гу лєсу вєц ше и трєци розбєгнє и зграбе порихтани торби зос провїянтом, цо буду у ярку, кадзи ше будзе сцєкац и у лєше ше страцимє за ричку. Я уж змогол даскєльо пайки хлєба, та сом им подавал и два звязки махорки.

Длуго сом того вєчара не могол заспаї: дзе будзємє ютро поцовац? облєкол сом ище два кошулї на себе и на верх кошулячу, да нє видно, а пред вєчаром сом дал дядькови шустєрови своєю додарти чикми, а вжал од нього лєтки ципєли. У шатру рукраба (руководєтель з роботу) „пожичєл“ сом себе-нож и

Мадярска ма 8 мил. 700.000 житєлєх, мобилизовац може 1 мил. 700.000, у часу мира ма 70.000 войкох.

Грєчєска ма 6 мил. житєлєх и може мобилизовац 1 мил. 200.000 войкох.

Болгария ма тиж 6 мил. житєлєх, у миру ма 40.000 войкох, мобилизовац може 1 мил. и 200.000 войкох.

Швєдска ма коло 6 мил. и мобилизує 1.200.000 войкох.

Швайцарска ма 4 мил. житєлєх, у миру ма 13.000 войкох, може мобилизовац 800.000 1.500 при авиїонох и 150 авиїони.

Финска ма 3 мил. 700.000, мобилизує 700.000 войкох.

Данска ма 3 мил. 600.000 мобилизує 700.000 войкох.

Ище даскєльо други мєнши держави котри маю ведно коло 10 мил. можу мобилизує коле 2 милиони войска.

З того видзимє же кєд ше вєжнє на увагу войско на жєми тєди наймоцнїйша Нємєцка, на морю наймоцнїйша Англия, а за ню Французка. Авиїонох вилатра же ма найвєцєй Француака.

Чисцє овоцєво дрєвка од гушенїцох.

Найзгоднїйши час за чисцєнє гушенїцох и їх гнїздох на дрєвкох то жима. Нашо людзе найчастєйше чисца дрєвка од гушенїцох на яр, кєд ше гушенїци по желєним дрєве поровходза. А то не добре. Перше зато, же кєд ше гушенїци розиду по лїсцох чєжко их и видзиц. Найлєпши зато час жима.

Бєт гушенїци котри поухабяю своєю вайца на конарчкох по скорї. Их добре видно. Таки конарки треба одрезац и спалїц. Други гушенїци своєю вайца положа ятод до кошарика и привяжу их за дрєво зос цєнкима цвєрєнками. Вони виша на дрєве ятод и сухи лїсца и гоч яки моцни витор дзе не спадню. Шицки тоти „лїсца“ трєби в жимє позбєрац зос дрєвка и спалїц их. Пєвно же на яр не будзє тєльо гушенїци да повєдза шикцо, лїсцє зос дрєвка так ятод да є сухє.

Добре през жиму одкопац коло дрєвка жєм, да ше вона премражи, бо коло дрєвка ше други инсекти у жєми жимую. А мраз их знїци кєд придє на верх.

клубко моцнєй шварти. Вжал сом своєю документи и лєгиул нєспокойно. Нєдобре сом спал. Шнїло ше ми же мє влапєли. Але рано мє сон поцєшел, бо знам уж зос пракси, же цо ше ми шнїє, та ше више наспак станє.

26. юна дзєнь хмарни. Рано почало кропиц. Коло поладня ше розлял и дїждж. Предумал сом ше зос сцєканьом и прєложєл на ютро. Длуги ми дзєнь бул. Вше ми випатрало, же шицки замну стрєжу. Сцєкал сом од канцєларїї, же би мє охрана не зауважєла. На мнє штири кошулї и пияти стари штрикер, а то указовало, же ше члєвєк якош вишак прибрал як обично. Ипак мє не обїшла канцєлария. Поволал мє начальник. Як ми чєжко було ступиц до канцєларїї! Готови сом, до раз сом подумал, нєпохали мой план... за минутку будзєм у гарєшту...

— „Как же у нас с социалистическим соревнованием, воспитатель?“ — запитал мє уж на дзєвєрєх и указал єден циркулар.

Мнє аж одало. Розвязал ше ми язык и я радосни йому толковал, же як ствар стої. И гварим му: ютро пойдзєм од єдних работнїкох до других, прєпатрим и виберем способних зос кєждєй струки и почнєм по плану кампаню. Вон бул задовольни, а я ше рєготал у души, же сом так вишмикнул и оправєл на лєпше свой план. Яки вони иднїоти, вєря, же ту на Соловкох може буц ширєсци?!

27. юна пришла якаш комиссия, та я мушел записник водзиц. Вєчаром сом пошол гу Рибченкови, же ютро сцєкамє вшлєлїяк.

28. юна сом станул не виспани, бо сом

Бой под Крутами.

29. януара навєршєло ше двацєц рожн од часу, кєд млади шєрца 300 студєнтох прєстали бїц у їх перїнох. Вони били лєм за своєю оцовцину. И любєли вони оцовцину не лєм зос словом, але и зос дїлом. Кєд неприятель наступал на Кнєв — вони го пошли бранїц шмєло през страху. Их слова прєшли до дїлох. И спадли до єдєн пред числєнним, вєпрїятєлєм, але анї єдєн своєю мєсто не охабєл.

Тим младим юнаком котри своєю животи положєли за свой дом, своєю оцовцину ми одавамє чєсц, славимє их. Вони то заслужєли. Але у исти час ми за нїма жалувєм, бо спадли 300 млади животи полни надїи и могучносци за вельки дїла. А спадли прє вину тих, котри не думали як треба своєю оцовцину бранїц, котри знали же вона през войска, през шицкого того цо войску треба, не годна ше обранїц, котри знали же през згоди и єдносци нєт живота за ню. Але ше зато не зєдинєли и дали згинуц тим младим людзєм задармо. Их нєзгода най нас научи же у єдносци и сила и спас.

Млади животи под Крутами погашєли ше задармо за тєдишню обрапу своєї держави. Але тоти млади указали нам як ше любї свой народ и його жєм, як шлєбода народа вєцєй вєдзи од партиїох и єї потребох. Приклад их героїства и єдносци треба да будзє на хасєн шицким их братом, да ше з нього уча як ше своєю оцовцину любї.

Слава юнаком з под Крутох.

ЧИ РОШЛІНИ МАЮ ШЕРЦО?

Недавно умар вельки индийски учєни Ягадис Гундєр Бозє. Вон тєрдзєл, же рошлїни маю шєрцо як и животнїї, а то на основи того же обачєл же кєждє станица у рошлїни ятод да пумпує себе потребни соки з долу горє. Тото пумпованє вон приписовал шєрцу рошлїни, котрє би подобно то робєло як у животинох шєрцо руша крєв.

Нєшка доказано же рошлїни шєрцо не маю. Соки иду до повєднїих станицох по цєнкїх (капиларнїх) цивочкох под притиском въздуху и и випарованя през лїсцє.

длуго роздумовал о сцєканю. Пайташ Ворбаш аж да плакал, кєд сом му спомнул, же нєшка идзємє. Вон мє молял, да голєм дзєпь причєкамє и вон придзє до дружтєва. Але мнє не було до чєканя. Дал ми цо мал на драгу махорки, хлєба, дакус цукру и закїчєл щєсца.

Кєд сом брал допуст од дєжурного, да работи поопатрам, лєдво сом скрил нєкашнї вємир. У ухох аж гучало, а шєрцо лєпоцєло.

Обїшол сом на сам прєдз други работи, а на концу гу гасовому котлу сом ше пушел. Уж од далєї Галуцка и пушел ше на мою страну „по потреби“, але ше з пол драги врацєл, бїзовно дацо забул. Такой ше зорвал и Рибченко.

Конвой сунєднєї партиї збачєл, цо стал нєдалєко под лєсом и скрїчал:

— Стої, куда пабєг? Вєрїтє!...

Я уж ускочєл до лєса, Рибченко мал ище дає два крочаї, а Галуцка на пол драги до лєса.

— Стої, стої, сукии син. Дєржи — штрєлєл раз, два... Зос другєї сунєдскєї партиї ше тиж озвала пунка. Почали снїпц, а задубонєли и крочаї за нами.

Галуцка уж до лєса ускаковал, кєд там заквачєл з цогу о коров и спаднул яки є длуги. Не ставал, але ше цагал до лєса нїмїкаючи. Як да го подштрєлєли.

Од страху змє ше так задїхали, же нам и друга порихтана торба зос провїянтом остала у ярку. Вєцєй змє ше не оглядали, лєм цо нога ношєла наврєдок више глїбшє до лєса лєцєли. Допли змє до рички. Кадзи?

Хороти статку

Шлінявка и шап.

Шлінявка и шап обераца хорота, при отрей животинї маю високу горучку. Причина тей хороти ище не познати бацїл. Заважени животинї за даскельо днї добию жиму; престаю есц. Попри жими явлю ше и руги знаки, а то завиши, чи животиня хорувєднєд на шлінявкї и шапу чи, лєм єдней од тих.

Крави ше похоря обично на шлінявку и шап, а овци и швинї лєм на шап. Животинї котри хорую на шлінявку преставаю есц и преживац. Док ище животинї можу дакус есц беру храну помали, и опрезно лїгаю. Кед храну прелїгне не радо отвєра писки. Зос пискох ше цади вельо шліни. Два до три днї лєм тим укажу ше у пискох мєхири, рижних селичинох. Мєхири з початку били а вєц по ставаю шиви. Тоти мєхири ше прелуча 2—3 шї як ше появєли и на тїм месце постаню зани. Рани почїло зарастац и животиня помати б.

Вєцєйраз ше трафи, же ше мєхири не можу видзиц, ялє ше нараз цали рєнди скорї на пискох и по язїку одлупя и одпадно и вєц ше видза лєм вельки жовтє-червени рани.

При шапу перши знак хороти, же животиня храме, лєбо ше на шицки ноги похорєла, вєц крача укочєно пре болї у папкох. Готи болї часто таки вельки, же животиня стално лєжїи нємож ю пагнац да станє.

Кед препатрїме точно ноги, увидїме на скорї коло папкох исти таки мєхири як у животинї похорєней на шлінявку. Там околомедзи папками скоря опухне, горуча є и влажна од гною, котри ше цади зос мєхирох. Тот гной ше помиша зос прахом и сличну нечїстоту, па кед ше то осуши наставаю хрости цмєй фарби. По тих хростох зараста помали рїнява скоря и кед шицко идзе у шорє оз-

дравї нога за 8—14 днї. Кед боляца цала скоря коло папкох, вєц ше горня часц папка одлупи од скорї и спод старог папка почїе роснуд нови, а храманє тїрва так длуго, док стари папок зошицким не одпадне. Окрем пискох и папкох появя ше исти мєхири при кравох и на вимню и цицкох. Мляко ше од таких кравох чєжко скишне, а чєжко ше од нього прави сир и масло. У правїлу од шлінявкї и шапа не загино животинї, лєм тєди, кед тотї прєйду до жалудка и черєвох од чог обично загино цєлята, котри цицкаю мляко од хорїх кравох. Шлінявка и шап обично блажєй норови па животиня оздравя.

Окремого лїку проти тей хороти нєт. У першим шорє муши ше мерковац на чїстоту у хлївох. Патос муши буц сухи зос досц слами. Писки треба виплоковац зос розкужуюцїм средством, а ратици треба дезинфіковац и окрүциц до рєндох. Животинї ше и шпрїцую зос серумом котри направєн зос крєви животиньох, котрї прєхорєли тоту хороту.

К. С.

Петровци

Рочна схадзка „Просвїти“

Дня 23 януара т. р. отримана у нашєй Просвїти Главна Рочна сладзка. Скорєй шицкогє треба спомнуд же интерес за тоту схадзку бул барє вельки. Уж коло пол другєй було у сали коло 100 особи, хлопи и лєгїяє, цо по правди повєдзєне — риткосц! Духи були прилично зоштрєнї и каждї мал шгофу за каждогє да го спораї, так же ше зос неспєрплївоспу чєкало да почїне засїданє.

На два годзїни почала Схадзка. Срескогє Начєлнїка заступал домашнї новтаруш. Перши берє слово прєдсїдатель просвїти Штєфан Дудаш поздравля изасланика власци а потїм чита телеграмски прївїт зос Централї, на цо присутнї ставаю и поздравляю

шим кроком, а трїмали зме ше своїх правїлох: исц понад рїчку, єдєн мал мерковац право, другї лїво исц цїхше, не ставац на сухє гранє, кед єдєн станє, прїшєднє и другї такой тотї исте роби.

Так ми щєслїво вискочєли зос долїни плачу, страданьох и шмерци, а нашли зме ше на „шлєбодї“, наштрєд дзївєй даскельо километри шїрокей и длугокей лєсастєй и барастєй гушави. Коло нас лєм соснї и ядлїци зос дзївїма крєвожаднїма жвїрами, над нами платки нєба, цо их не скрїли дрєва, а под нами не морє алє океан блати и гаду.

И так ми постали сцєкачє зос Соловкох. Кед би нас влапєли, та би ше нам ушло лєбо 10 роки каторгї горшєй як була, лєбо кулька. И прєто же зме ше бали за свої живот, за свою долю, же зме ше бали того, цо зме прєжили страхотох, мукох и гладу, ми одлүчєли шицки силї хитросци и зїаня прибрац, гоч цали рок тїрвац будзє нашю сцєканє, лєм да сцєкнємє и ратүснємє живот. Зос тим зме почали свою хрєстнү драгу сцєканя.

Правїла, цо зме себе их напредок постаєвєли, прєцили нам до крєви, елєктрїзовали нашю нєрви, їх шлєпо слухало цаню цело. И пошли зме шмєло твардо за своїма цїльом до родногє краю, на Україну.

Зос страхом бїдо шєрцє...

Дїргали ноги, нацаговали ше нєрви...

Борєл ше за живот шицок наш интєлєкт...

(Конец II. часци „Пєкло на жємї“, а настая ше сцєканє у III. часци „Зос соловацкогє лєнда на шлєбоду“).

зос „Най жїє Централє“, и шицких присутнїх модлї да сцєрлєзлїво послушаю шицки звїти. Потїм сєкрєтар прєдложєл да ше поплє поздравнї телеграм Й. В. Кралю Петру II. и п. Баку Ружичови. Схадзка прїма и поздравля зос: Живїо! Перши ше явєл п. Олєар Михал, котрї опомїна члєнство да ше трїмаю злогї, Гуторї о огнїогаствї и наглашүє ше дзєповєднїм члєном поготов старїшїм мїлнє людскє, огнїогаство як наша Просвїта. (Он. дописоватєля: Найлєплє бї було да гєвти котрї маю даязу функцїю у огнїогаствї не можу мац нїяку функцїю у Просвїтї. Вїше ше на жалє тих трафяло дотєраз, же функцїонарє огнїогаснї охабяли по боку просвїтнї справи. Думаємє же мало и ганьба!) Достава слово п. Колода Евгєн котрї оштрїо папада роботу дзєповєднїх члєнох.

На интервєнцїю прєдсїдателья тотї дєбата ше зєвршєла. Надалєй бєшєдовал п. Мїкола Иван, котрї гуторї да ше лїчнї справи не вїпоша прєд друштвю, алє лєм просвїтнї. П. Югас Михал апєлүє на мїладшїх да и далєй ходза и рєбя у Просвїтї.

Трєца точка була звїт дружтєвєногє сєкрєгара п. Югаса Пєтра ст. права. Звїт прїятї.

Звїт касїра п. Мїколї Вїславскогє. Тогє року мали змє прїятку, гварї касїр, кєльо, змє не мали за заднї шєйсц роки. Прїятку було 10.933 дїнари, а вїдатку 10.600 дїрари. Чїстого остава 393 дїнани. Звїт бул прїятї.

Рєвїзорнї одбор нашол шицко у шорє, крєм жкєйшїк прїзнанїи.

Потїм схадзка прєтарнїута на пар мїнутї прє вїбєранкї. Найлєрше даянї апсолүторїй и старєй Управї и прєшлє ше дораз на вїбор новєй Управї.

Було прєдложєно штїри лїстї. Єднє була дораз унїчтєжєна, так же ше гласовало лєм за трї лїстї.

Вїбрана слїдүюща Управа: прєдсїдатель Кєлбас Янко, сєкрєтар. Я. Олєар, учїтєль. Одбор: Новта Я., Надь Штєфан, Колєсар Ирїнєй. Надзорнї одбор о. Янко Будїнскї, Рускай Осїф, Барна Михал ст. Касїр: Михал Бурчак.

Новому одборови жїчїмє вельо успїху На Многая...! Трїоєс.

Раєво Сєло

Новї Рїзї. За наш кїрбай на св. Йо-зафата ку, єла чєсна вдовїца Юла Провчї р. Кашовскїй краснї червєнї ружї. Вона купєла шицок матерїял, а чєснї сєстрї Васїлїянкї у Шїду нам їх задармо ушїли. На тїм месцє складаємє шїру подяку, як дароватєлькї чєснєй вдовїци Юлї Провчї так и чєснїм сєстром Васїлїянком а прєсбү: Най їм Всєвїшнї стораз вєцєй заплаци за старанє и жєртвї на украшєванє дому Йогє святогє.

Фонд на вїданє нашєй нац. исторїї.

Тогє року у нас не колядовали на фонд исторїї прє рїжнї причїнкї, а найглавїєйша є, же ше вїше найдзє людзох, якї буду упрєкосц робиц дакому, а то вїдзє на концю, же рєбя упрєкосц себе. Мїмо того ше назбєрало на фонд исторїї и то даровали слїдүющї: вдовїца Юла Провчї р. Кашовскїй 15 днї., Еслар Мїкола 5 днї., Кашовскїй Арон 6 днї., Ороз Илїя 5 днї., Дзүнїя Дєнчї 10 днї., Хованєц Васїль 5 днї., Буїла Мїкола 5 днї. и о. Бучко Мїкола 20 дїнари. Вєдно 71 дїнар.

Фонд Националнєй Културї у Львовє.

Тогє року слави перше нашю товариство „Просвїта“ 70 рочнї ювїлєй. А да то не буду лєм празнї манифєстациї, алє да тим останє дацо тїрвалє то „Просвїта“ рүцєлї клїч и зазїв на шицких Руснацох-Українцох, котвї жїю по цалїм швєцє, да складаю жєртвї на „Фонд Националнєй Културї“. Ми у

Рїбчєнко сцє на мост, та коло нашогє пунктү, а я баш прїчївнїо, обїсц тамац доду, та прєгажїц дзє плїтше. Дупкамє з ногами, та ше нацагүснємє, гнївамє... Алє не було цо надүмовац я ше пушєл по своїм плану. Рїбчєнко лєм модлєл, становял, гукал, а на концю ше умїрєл и лєцєл замнү.

Заш запүкала за нами сухє гранє, а ми ище швїдше, лєм цо далєй... Жє-бї змє до рукох не улєцєли, становяли змє ше, ослүшковали, оглїдали... Анї змє не збачєли, кед змє ше нараз нашли прєд згоднїм прєходом на рїчкї. Кляклї змє, ослүшковали, пооглїдали ше заш и зхїлєнї прєжєгнєли на тот так давнї жаданї бок. И такой оглїдаюцї ше до лєса.

Аж ту змє оддїхли, як да змє уж дома. Полока опасносци уж за нами. Спрєвєдлї змє конвїоєх. Вони думали, же ми тамац пошлї, коло пунктү по мосцє, кадзї Рїбчєнко сцєл поїсц. Алє радовац змє ше ище не могли, та змє рушєли такой далєй. Тадзї якош лєс бул рїдшї, та бєгац лєгчєйше було. За годзїну змє булї заш при рїчкї, котра завїва як гад на обїдвє боки. Прєйсц на гєвтот бок заш, то значї одклонїц опасносц ище далєй, Зато змє не чєкали, алє з палїчку вїмєрєли дзє плїтше, а вєц зажажєли по пазухї, прєшли и шматї позоблєкали, повїкруцовали и бєжали ище дас два километрї, а вєц аж у гушавї змє шєдлї одпочивац и есц пєвнї, же ту уж велькєй опасносци нєт.

Нє смаковало нам. Анї ту змє ше не могли змїрїц. Рушєли змє ше далєй мїрнєй-

Райовим Сель ше солидаруеме з першим нашим товариством взагали з „Просвиту“ у Львовѣ и кельо можеме тельо зме назберали эпомедзи себе. Жертвовали слѣдуюци: о. Бучко Микола 30 дин., Грубеня Йовген 10 дин., Кашовский Гаврил 10 дин., Грубеня Владимир 10 дин., Туркайла Митро 10 дин. и вдовица Юла Провчи р. Кашовский 15 дин. Шницко вдно 85 дин. Жертводавци достану од товариства Просвити у Львовѣ Ювильейну Грамоту.

Статистика: У 1937 року було у цалей нашей парохии родзених 15 души, умартих 10, а винчаних 3 пари.

Дальски Рит ПАНЕ РЕДАКТОРЕ!

Модліме Вас да видрукуеце у „Руских Новинах“ нашу вияву, котру прикладаме добрим людвом на знане, за цо сердечно дзекуеме.

Русини а Лабуднячи.

Ми долу подписани бирни греко-католики зос Лабуднячи на писане „Православного Вистника“ виявлюеме:

- 1) Же зме пана Йована Виславского до Риту нїгда не волали, кед го дахто волал най уваже и вияви його мено.
- 2) Же зме у бири досц поучени и другей нам поук од нього не треба.
- 3) Же оставаме бирни и далей своєю Церквѣ и својому панотцови о. Саламонови, котрого вон так гадне нападуе.
- 4) На други клевети цо написани у тим його „Вистнику“ на нас, небудземе одбитовац бо папер драги та чкода.

У Лабуднячи 28. I. 1938

Кирда Штефан, Ковач Яким, Рац Яким, Едлински Янко, Гудак Михал, Бучко Данил, Шепински Петро, Русковски Митро, Тобт Михал, Виславски Дюра, Дудаш Владо, Сонка Янко, Сонка Янко мл. Балнт Йовген, Гарди Дюра, Гарди Митро, Гарди Владо, Бодбай Янко, Бодбай Йовген, Варга Андри, Гаднянски Янко, Хома Владо, Говля Митро, Биркаш Михал, Ковач Дюра, Едлински Мирон, Орос Яким, Гарди Денчи, Югик Михал, Хома Дюра, Семан Яким, Джуња Андри, Джуња Владо.

„Робот“

лебо человек-машина

Уж ест тому досц длуго, як учени инжинирѣ почали розбивац себе главу, як да направя человека-машину котри би робел шницку роботу, як прави человек. И велі направяли досц згодни машини, але тераз едец немецки електротехник як да шницких надвишел. Вон указовал у Лондону английским ученим свойого „робота“ — так водаю „человека машину“ и велі учени не могли ше начудовац, же як ше! тот машина влада як прави человек.

Видатрал тот робот звонка як красни млади легинь облечени по найновшей моди. Кед учени вошли до хижи, дзе вон бул, вон крашня станул з карсцеля и нїзко им ше поклонел. Вец вжал цигарету, запалел ю и пушчал дим през нос. Випил погар води и то сам вжал погар зос стола и сам го назад подожел.

Ише ше баржей учени зачудовал, кед робот станул и тримал им бешеду у чистим английским язiku. Немец инжинир, цо го справел, гварел же його робот може добре управяц з автом. — При там представляю вон остал недалекко робота и мирним гласом давал му розкази, котри робот точно сполньовал.

ШИРОМ ШВЕТА

У Еспаниї борби ше вода и далей але през вельких побидох за одну лебо другу страну. Народне войско зос своїма авионами часто бомбардуе главни вароши републиканцох, у котрима им пановна вельки чкоди. И републикански авиони то прббовали зробиц своїм противником, але им ше не барз удало.

Тих днѣох преславел 60 рочищу свойого живота председник чешкей Влади др. Милаш Ходжа. З тей паходи и у нашей держави преславени його дзень и новини пицу о його заслугох за чешки народ, а тиж и за других Славянох особено Сербох док бул ише посланик у аустрийским парламенту.

Недалекко од Рима була велька експлозия у фабрици праху. У тим вшесцу страцели живот осемнац особи.

Вельки мост на рики Нилари котри бул преиғ водопаду, звалели криги ляду котри ше там назберали у вельким множеству.

Албански краль Зогу заручен ше зос мадарску грофиню Жералдином Апонї. У большевицкей Еспаниї именовани за шефа цалей авиации большевицки авиатичар Турнов, котри пред даскельо мешаца пришоу зос Русий.

Ваш Принцеса. Писали зме, як у Голандскей обчековали з вельким интересом, дзешко принцеси и наслѣдници престолу Юлиани. Шницки би спели, да принцеса породзи сина па да Голандия ма раз краля, бо уж длужей владаю лем кралици. Мужких потомкох кральовска фамелия не мала. I. фебруара принцеса Юлиана родзела заш — дзивче.

Як жвртва скупосци умар од жими тих днѣох, кед так жимно було у Кульмеру (Французка) еден скуп роботник, котри у еденей цегляри робел, а нїгда свой квартал не мал, але там медзи цеглами и спал. При умартому (мал 76 роки) нашли банковну книжочку на котру уложено 50.000 франки, а жаловал себе на квартал.

Немецка хаснуе найвеей цукру, вец Англия и Французка, дондонска берза по своїх рахункох превашла.

Национални войска у Еспаниї у цалім 1937. року одняли и знищели 157 тенки большевицкей фабрикаци (з Русий), а лем у самим януару того року збили 56 большевицки авиони.

Наша Держава

У 1937 РОКУ наша держава вецей предала за граніцу роби як цо купела за 1 миллиарду и 39 мил. динари. У остатних пейц роках до тераз зме пайвеей и вивезли, але зме и вецей купели як прешли роки. Купели зме за граніцу за 5 миллиарди и 233 миллиони, а предали за 6 миллиарди и 272 миллиони. Найвеей зме предали зарна, древа, а меншй овоци як скорей пре слаби рок за овоц. Найвеей од нас купела Немецка.

СЛОВЕНСКИ НОВИНИ. Прешлого року виходзело у Любляни, главним словенским варошу, котри ма 80.000 жительох 4 дневни новини (два добри християнски), 14 тижньово и 7 двараз у мешацу а 61 мешачно. Словенцох у Югославий ест еден миллион и вони у култура найлеше стоя. То его доказуе и число их новинох.

ДВА СУДИ. Суд у Загребу не признал хорватским послаником Дра Мачека право, виберац сенаторох (тераз в надзелю 6 фебр.) бо не маю легитимациї Нар. Скупштини у Београду (Мачеково посланици не спели поїсц до Скупштини), а суд у Сплиту того право мачековим заступником у Далмациї признал. То приклад як ше еден исти закон може на два страни толковац.

БРАНИСЛАВ НУШИЧ вельки серпски писатель приповедкох и представох и шалѣвих стварох у Београду 19. I. умар у 74 року живота. Бул найвекши серпски писатель. Його фалати за театр давали ше вшадк зос найвекшим успехом.

ВИВОЗ СТАТКУ з Югославий у 1926-37 року. У остатнім року наша вонкашня тарговина вельо ше поправела у шницким та и у тарговини зос статком. Подаваме ту малку статистику кельо зме статку вивезли до других державох 1936-37. року

	1936		1937	
	Фалати вредносц	Фалати вредносц	Фалати вредносц	Фалати вредносц
Кони	28.000	49 мил.	26.000	63 мил.
Кравя	49.000	87 „	68.000	161 „
Целята	4.000	2,5 „	11.700	8,54 „
Швинї	301.000	423 „	307.000	424,5 „
	Вагоны		Вагоны	
Сланїни	223	277 „	205	25 „
Масци	703	101 „	833	122,5 „
Вайца	1293	120 „	129	125 „

Наймоцнейши и найслабши.

Лева обично волаю кральом животиньох, бо думаю, же вон од шницких животиньох ма найвекшу йоц. Еден мадарски учени доказал, же то неправда. Вон за вельо роки преучоциал моц животиньох. А силу животиньох мерал вон по тим, як животиня чешка и яку терху може на себе ношиц. На тот способ вон вираховал, же наймоцнейша в малка животиня так звани желени конїчок, цо в лще весело по лукох скака. Вон сам чешки лем 13 грами, але може досц далеко ношиц на себе терху 1580 грами, терху, котра 113 раз чешжа од нього. Кед би так человек зосцел буц таки моцни як тот желени конїчок мушел би ношиц терху од 8.400 кили. То очивисно невозможно, бо не вельо вст таких хлопох, котри могу дзвигнуц вецей од метера. То значи, же человек найслабше створенє на швече.

Найслабши в лем по тїлесней моци, але по сили свойого розуму и духа человек в наймоцнейши и прави владар цалого швета.

Весели куцик.

На улїци. Пияни человек: Модлім вас дзе друга страна улїци. — Там преиґа. — Пияни: Чудно, бул сом тзм, та ме ту послали.

На суду. Шофер, цо прегажел человека, з автом: Як можеце ни за одрезану ногу питац миллион и пол. Ша я не миллионер! — Пострадали; А я заш не стоноги.

Професор приходзи до каваррї и не найдзе свойо сталне дружтво та ше пита келнера. Цо то наистце анї еден од тих дурговох ише не пришоу — Келнер: Не, пане професоре, ви перши.

Учитель: Хто ми зна повесц, цо то непосредни порез?

Яни: Порез на пси то посредни порез.

Учитель: Чом?

Яни: Бо го не плаци пес непосредно сам ав преиґ свойого газди.

ПРЕДАМ НАВШЕ

КАРЧМУ

вос вельку салу и вос шницким инвентаром и 5 голти жеми на паньским гумне

Планчак Александер, качмар, Руски Керестур.

60 Ютра жеми на предай у Сриме недалекко Петровцох при каменей драги Вуковар—Петровци, едина часц уж зашата зос житом. — Правдиви купец най ше яви Дюри Надь, мл. Бандурик, — Петровци.